

Abonamentul:

Pentru monarhie.
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sămbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fil., a dóua
óră 12 fil., a treia
óră 10 fil.

Tot ce privesce fóia,
să se adreseze la: Re-
dațiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaș.

Fóe bisericéscă-politică.

Anul XIII.

Blaș 6 Iuniu 1903.

Numérul 22.

Zile de sėrbătore.

Înădușim pe un moment tóte nevoile și miseriile timpului, ce cu din-adins propus de distrugere lovesc, — pentru ca liberi de tóte, cu gândire senină și liniștiți în sîmțiri, cu deplin sentiment să putem cuprinde bucuriile mari și neașteptate, ce au dat peste noi și peste biserica nóstră.

Omul datat a sîmți și vîrstnic, de a se însufleți, nu póte să rămăna rece și indiferent în nisce zile de aceste, — când un echoú al bucuriei obștești resună pe unde numai trăiesce suflare romănească.

Lacrimi, isvoritóre de mângăiere și fericire brăzdează multe fețe de a celor, cari sîmțesc cu adevėrata sîmțire creștinéscă.

Avem azi doi Archierei noi, mari în calități și tineri în vîrstă; — pe *Dr. D. Radu* la episcopia cetății Oradane, și pe *Dr. V. Hossu* la cea din Lugoșul banatului timișan.

Sînt prea grăitóre Numele Lor, de cât să mai adaug ceva la însirarea calităților sufletesci și trupesci, ce îi împodobesc.

Numele Lor sînt tălcuirea pe deplin a bucuriilor, ce au respândit din fară de număr inimă romănescă — și numele Lor ofer din prisosința prilej, pentru de a pune la o parte tóte gri-jile și oftările durerii, ce ne stăpănea.

Prilej mai bine potrivit, rînduit nouė de Provedința dumnezeéscă nu să puté.

Căci e un prilej, ce peste inimile aprópe de amortală varsă viėtă, curaj și însuflețire: prilej, care pe cât de mult ne înalță deasupra miseriilor de tóte zilele, — pe atăta trezesc în noi de-o parte o voință și o neînduplecată tãrie de a ne opinti în fața nenorocitelor idei ori sisteme păgănesci, cari cu cel mai de pe urmă netrebnic mijloc, cėrcă a să vîri printre credincioșii noștri bun și moral.

A sciut Provedința divină, când și pe ce vreme se ne îmbie un rar prilej de acesta!

Numele aleșilor Episcopii pentru Oradea și Lugoș sînt nisce nume, cari vrînd ne-vrînd îți sugestionéază o parte din însuflețirea și voința Lor. E imposibil de a nu sîmți ceea ce Dînsii sîmțesc, și e imposibil de a nu voi ceea ce Dînsii voiesc. În fața unor nume de aceste ești deobligat, dar în aceea-și vreme fericit și cel mai norocos de a-ți apėra din tótă seriositatea puterii biserica și

Să nădăjduim celea mai bune de la distișii noștri archierei și pentru ușurarea traiului la preoți.

Dar pentru azi încă nu avem alta, de cât să ne bucurăm! De la altarele Domnului bucurie, că însuși Dumnezeu prin o alegere atăt de nimerită, ne dá să înțelegem, că tóte nemernicile propovăduiri apostolicesci moderne sînt nisce utopii și vorbe secate, ce nu se vor înalță nici odată — pe cum nici odiniórá — peste adevėrata biserica a lui Isus Christos, care în intréga lume e numai una.

Bucurie și fală vestim mai virtos noi, cești din diecesa Lugoșului. Și nu scim de multe ori să fim jaluzi sau mândri!

Sîntem jaluzi, când ne gândim că vom pierde în grabă pe un *Dr. D. Radu*, — pe *Părintele* acela bun, care de la atăta preoți a alinat fómea prin esoperarea unui ajutor just și ecuitabil, și care ne-a ridicat în Diecesă atătea podóbe de bisericii și școle sub o cărmuire de abia câți-va ani!

Dar sîntem mândrii, când în locu-i avem ales archiereu pe bărbatul fruntaș între fruntaș — întru-para doririlor nóstre — pe *Dr. V. Hossu*. Bărbat împodobit de acelea-și calități și frate de cruce cu *Dr. D. Radu*; — aceste ne sînt din prisosința garanța, că pe căile marelui său antecesor pășind, mai minunate și mai alese săvîrșiri va isprăvi.

Amėndoi își au îmbelșugat teren de activitate binecuvîntată — și de aceea noi în fața acestor persoane plecăm-ne genunchii înaintea Provedinții divine și plângem de bucurie — și amuțesc tóte durerile ce le sîmțiam.

Petru S.

neamul de năpastile jidovenite, ce amenință tot mai cutezător. — E chiar o plăcere acésta, când sci că lupti sub nisce purtători de stég ca *Dr. D. Radu* și *Dr. V. Hossu*.

Drept ce cele mai bune nădejdi le vom avea pentru viitorul străvechei nóstre bisericii, ca și pentru binele preoților ei.

Distinsele calități ce împodobesc pe noii Episcopi aleși, ne dau garanța de-a chibzui, că vor zugrăvi o epocală pagină în istoriografia bisericii nóstre unite.

ESAMENELE.

Aprópe sîntem de sfîrşitul esamenelor în şcolile populare. Ast fel fiind bine este să facem o scurtă reprivire peste acest seceriş, ca după putinţă dându-ne samă despre neajunsurile descoperite de vreme să ne gândim la măsurile de îndreptare pentru viitor.

Fie care econom înţelept, care scie să-şi dele samă deprinderii sale, după trecerea unui an îşi face socotela muncii, ca prin acest mijloc să vadă la ce rezultat a ajuns, adecă să afle la care ram de economie a câştigat şi la care a pierdut. Acest bilanţ absolut trebuincios, arată prin numeri unde a muncit cu profit, unde cu pierdere, de aci pôte afla, cari trebuie să fie pe viitor măsurile de îndreptare şi la care ram anumit.

Nici esamenele de la finea anului şcolastic, nu sînt alt ceva de cât un bilanţ, despre operaţiunile îndeplinite pe terenul educaţiunii populului. Fără îndoială mare preţ şi multă valoare represintă această creştere pentru noi, dar puţini sînt cari înţeleg şi cunosc valoarea acestui tesaur.

După cum slab este poporul nostru a-şi preţui munca proprie, după cum nu scie valoarea bunului, pe care fără scrupul îl cheltniesce, şi-l duce la cărcimă, întocmai aşa nu scie valoarea vremea. Muncesce mult, dar n'are darul cruţării, de aci vine sărăcia, care totuşi nu este aşa mare, cum se afirmă prin ziare şi reviste.

Cunoscînd această slăbiciune, de loc nu ne pôte prinde mirarea, că n'are socotélă lámurită, n'are judecată ca să scie preţul valoarea creşterii temeinice. De aci rezultă că unii ca aceştia nu pun nici un preţ pe educaţiunea copiilor sîi.

Când, noi cunoşcem deplin scăderile poporului, când stătem stăpâni peste şcole, ce este mai uşor de cât să ne folosim de toate mijlocele cari pot îndrepta obiceiunţa rea spre bine.

În primul rînd preoţii şi învăţătorii trebuie să arete în mod evident poporul folosul real ce rezultă din educaţiune. Pe toate căile să-l facă a înţelege şi stîrni interesul pentru educaţiune.

Una dintre măsurile de îndreptare şi încă cea mai puternică, care pôte exceri interesarea ba chiar voinţa poporului la creşterea copiilor şi în genere pôte să-l siléscă moralmente a-şi trimite copil la şcolă, sînt esamenele anuale, care să ţin în zile de sîrbători.

Luarea saŭ ţinerea esamenelor, după cum să practică astăzi în cele mai multe protopopiate, n'au nici o înflurintă binefăcătoare. Totul se reduce la o taxa ori diurnă de câte-va coróne şi la o excursiune prin sale, fără momente înălţătoare.

Esamenul trebuie să fie o dare de samă solemnă, publică, şi într'o zi de sîrbătoare, cu care ocaziune părinţii, senatorii, şcolarii şi chiar poporul, să pótă fi de faţă. Acest lucru, care pare foarte simplu, are darul de a îndrepta întreg mersul instrucţiunii.

Întreg organismul de instrucţiune funcţionează mai regulat, mai temeinic şi cu respect la darea de samă, acolo unde esamenul nu este degradat la o simplă taxă de ascultare ori luare de esamen. Să mă esplic.

Directorul şcolar unde esamenele se ţin cu solemnitate, în faţa poporului, îşi dă totă silinţa ca succesul să fie cât să pôte de bun. Învăţătorul la rîndul său asemenea

îşi pune totă cunoştinţa şi dîrginţa să arete ce pôte şi ce scie. Poporul la rîndul său trimite copiii mai regulat la şcolă, le cumpără cărţi mai bucares, căci cinste, laudă şi bucurie are să-l ajungă la esamen, când întreg satul va audă, ce răspunsuri deştepte şi luminate dau sopiul lui. Ambiţia este lucru mare, care face aprópe minuni, unde se pôte stîrni, dar tot odată face şi ispravă folositoare.

Să vorbesc din propria esperinţă: Eram la începutul carierei într'o comună, unde abia sciaŭ ceti 4-6 persoane dintre 750, sufiete din cari se compunea comuna, învăţătorul nu era în stare să aduce la esamen 7-10 copii. Acest lucru se petrecea pe cuvîntul, că esamenele să ţinîu iacă aşa ca prohodete în zile comune.

Putînd afla desinteresarea generală care era bôlá tot odată l-am găsit şi laeul. Receptul era scris: esamenul se va ţine într'o sîrbătoare, cuvîntul s'a făcut faptă. Din acest moment tot organismul instrucţiunii a început să arete, ce scie şi ce pôte, în trupul de odinioară fără răsufare a intrat viaţă.

Repetîndu-se acest obicei, câţi-va ani de-arîndul a îndreptat mersul regulat şi dorit a instrucţiunii şi încă în aşa măsură, că astăzi părinţii pretind să aibă copii bine învăţaţi. Dacă protopopii nu dispun de timp se pótă asista tot în sîrbători la esamen, pot delega dintre preoţii vecini, pot însărcina chiar şi pe parochii şi preoţii locali, rămânînd să-şi priméscă taxa obiceiunată. La nici un cas nu se pôte admite, ca în detrimentul instrucţiunii, în vederea unei biete diurne, să se negligeze interesul mare al instrucţiunii pentru care de alt cum poporul aduce jertfe destul de mari.

FEUILLETON.

DE LA GEAM.

Picură de sus o plóie désă, măruntă. Paserile urzuz se pituléză pe sub streşinile de paie. E o melancolie închisă şi pustie. . .

. . . Ce alta îţi rămâne, de cât închis în odaia îngustă, de la geamul ferestrii să numeri unu — doi . . . picurii din streşinl. . .

. . . Şi răzimat de grilajul ferestrii zie înainte patru cincî . . . ; un plânset chaotic şi îndurerat se desface pe rînd din adîncimea pădurii şi trece înăbuşit până ce se sfîrşesce într'un şir de lacrimi mărunte. . .

Urmărit de-o ispită neînţelésă de-a pururi, trudit de un gând fără zăbavă, mă imbunéză înduoşitor de cald aceste lacrimi stinghere, reamintindu-mi de o poveste dulce — dragă, amară. . .

Altă lume cunosc eu acolo în sătuţul acela departe — departe. Luminéză peste dînsul un sóre senin, când de peste uliţi răsună un vuiet de copilaşi hăulitori).

Acelea-şi căsuţe, şi ulicióarele sînt acelea-şi — colo pe dîmb un pâlce de copile şglobii întind pânzele la sóre. . . .

Pe sub ciresii înfloriţi — de-arînd femeii învălitate în alb, răsuceşce firul de tort pentru ţesut — şi uite, ce şiret de petrecănos scie povestitorul prisnel, să le atîna de urit, mai cu câte un basm de nimic din tineretele trecute . . . rîd în vuiet şi-s toate voie bună.

Dar nu audă? Pocnînd din biciu trece pe alături voinicul pogănicl. Şi ce-l vine de odată; cum nu începe a ceil la juncani şi sbiară şi strigă pe ei . . . deşi atât de cu minte păşesc sîrmanii! . . . Apoi veđi, bujorul de Măriuţă trece cu doziţele la fântăna din islaz . . . şi apoi îl gādile de-al grāi măcar o vorbă — două. — Măriuţa se face că nu ar lua în samă larmă pogănicicului şi nici chiar cōda ochiului nu şi-o învirte înapoi, dar pas de pas îşi slăbesce mersul, . . . dōr scie ea prea bine că cine-l! . . .

Muterile să cotesc, între ele şi clătina din cap zimbînd . . . aŭ fost şi ele odată! Iar altele, pe furis cu colţul năframei încercă să-şi ştergă lacrimile, ce le curg mângăitor pe faţă în jos. Odorul lor, voinicul lor e departe — departe şi până la anul e un capet de vreme! . . .

Cine înse să intrécă pe sîrmana Crucita; are un fecioraş pe la cele străine şcoli! Şi apoi a-ţi da copilul pe acolo, ca şi cum ţi l'ai da focului să-l piardă! . . .

. . . O, mamele de pe sate sînt prea bune! Simple, cum is, dar sciŭ atât de mult să iubéscă! . . .

. . . Să desface încet pe încet şi smerita bisericuţă dintre salciile, ce-o îm-

prejmuesc. Cioplită din un lemn simplu de brad, pare atât de săracă şi pustie, dar îţi impune prin tăcerea locului ce-o împrejmue.

O făclie de veghe pe înţelenitele morminte, — cu turnul ei tugiuit spre ceriŭ, ca şi cum ţi-ar zice: în toate năcazurile tale, alérgă la sînul meu omle, şi eu te voi izbăvi pe tine din ele! . . .

Creştiniŭ, ce trec pe dinainte-ŭ, smerit i-se închină cu faţa la pămînt şi apoi făcōadu-şi cu grijă o sfîntă cruce trec înainte. . .

. . . Şi să înséreză pe urmă. Întorşi cu feţele pārlite cătră sóre-résare, muncitorii îşi fac o smerită cruce şi apoi gānditori, în paşi cumpăniţi, pornesc cătră sat. Vin pe urma lor în sbierat asurzitor turme de oi şi mieiŭ behāind . . . un potop de lume să îndésă pe valea cătră sat. . . .

Doi, din fluer doinînd, zoresc să ajungă pe vremea potrivită la isvorul din islaz. . .

. . . Şi paserile zoresc la ale sale. . .

Mai târzior cum pier aceste toate! . . . Nici vorbă, nici larmă, nici semn, nici cântare — dar vibréză de-o seninătate sfîntă şi mare vėzdubul. . .

Senină, vioie şi zimbitoré şi fericită — să petrece viaţa ţărănesă.

Cui nu i-a fost dat, să guste vre odată o viaţă de asta — acela nici nu simte durere, că şi-ar fi pierdut'o când-va. — Dar e destul să o fi gustat o clipă, ca în etern să nu încetezi de a o dori iarăşi! . . .

Din cele deja spuse rezultă, că noi putem îndrepta, că noi sintem eheptați a îndrepta și că trebuie a îndrepta mersul bolnăvicios a instrucțiunii, natural numai atunci când nu vom pune interesele personali înaintea celor generali. Să fim mai puțin formalisti și mai mult activi.

Dacă s'ar adopta ținerea esamenelor în zile de sărbători, atunci chiar și învățătorii vecini pot participa unul la esamenul celuilalt, atunci nu vom fi martori la nisece esamene cu 5—10 copii și atunci când toți părinții sînt pe cîmp și la alte afaceri de trai.

În fine să nu ne prindă mirarea, că poporul nu prețulesce în deplin creșterea, că nu este de loc încântat de școală, care mai mult consumă de cât produce.

Când vom face, cu voie, fără voie, judecatori pe părinți și alți săteni deștepti la rezultatul instrucțiunii din cursul unui an, când noi vom ridica și prețui acel moment ca ceva de suflet înălțător, atunci la sigur vom îndrepta foarte mult mersul îmbucurător al deșteptării, lucru de alt fel de toți dorit.

I. Costin
paroch gr. cat.

Serbările iubilare de la Lugos.

La 14 Iunie n. se va serba la Lugos în mijlocul unor mari și înălțătoare solemnități, iubileul de 50 ani de la înființarea diecesei gr. cat. române.

Dăm de astă dată programul detaliat al acelor serbări, și sperăm să putem publica la vremea sa un raport detaliat.

— Dorință deșartă! Căci pentru atîta ar trebui să te renasci din nou.

Pe cum nu e modru de a vînji o salcă îmbătrînită — tot ast fel s'ar potrivi a doua renascere la om. . .

. . . Și de ce ore, când câștigi o prerogativă, pe ceea, ce o aveai, trebuie să o pierzi? . . .

— Pleci de acasă — de lângă mama — un copil viol și rumen și dragălaș — la reîntoarcere înse nu mai ești acela. — Același ești — copilul mamei — dar serios, tăcut, de-o gândire vecinic posomorită în ochi și palid și vested. Nici nu alérgă la mama iubitore și dornică să o sărute, s'o îmbrățoseze . . . și nici de nimic nu o mai întreabă — de nimic! . . .

Stau ai lui la o parte — și să miră de dînsul! Căci din totă purtarea lui el nu înțelege nimic. . .

Mai dureros e atinsă mama. Încrămenesce în un colț și cum lacrimile i-s'au sfîrșit de atîta milă și durere să gîndesce încet. A ajuns să-l fie sîială de el — și cum era până a nu pleca de acasă! . . .

Puiul mamei, și vorbăreț și deschis și viol; vecinic suridînd și prietinos!

O săgétă prin inimă gîndul acesta . . . și din cât i-a rămas mai lăcrimăză din nou . . . O, de-ar sci că și odorul ei, ascuns în un alt colț lăcrimăză de aceeași durere!

Dar ori cât din inimă să fie plînsul, nu-l aduce măcar un picur de alinare, căci simte prea bine, că ceea ce a fost și ceea ce ar trebui să fie — mai mult nu pôte fi!

13 Iunie.

1. Primirea și încuartirarea membrilor reunitilor învățătoresci și de cîntări, pe cum și a oșpeților, cari vor sosi de cătră Timișóra cu trenul de 346 ore și 828 sara, de cătră Maros-Ilye cu trenul de 1103 a. m. și 609 sara și de cătră Vêrșet—Gataja cu trenul de 720 ore sara, și acelor cari vor sosi în 14 Iunie diminéta cu trenul de cătră Vêrșet—Gataja la 744 ore, și de cătră Timișóra la 901 ore.

La sosirea trenurilor membrii designați ai Comitetului de aranjare vor fi la gară, spre a sta la dispoziția celor sosiți la festivitate.

2. Sara la 7 ore, membrii Reuniunilor învățătoresci și de cîntări, pe cum și oșpeții se vor aduna în curtea școlei greco-catolice de băieți, de unde precis la 8 ore va porni conductul de torțe la reședința episcopescă, — străbătînd stradele: Comitului, Izabelei și Széchenyi. Sosind conductul la reședința episcopescă, purtătorii de torțe vor forma un semicerc, în fața reședinței, în mijlocul cărui vor ocupa loc Reuniunile de cîntări. După cîntarea alor două piese, Arhiepiscopul va fi bineventat din partea celui designat spre aceea; iar după răspunsul Arhiepiscopului, reuniunile de cîntări iarăși vor cînta două piese. Cari terminându-se, conductul se va reîntorci în ordinea de mai înainte la școală gr. cat. de băieți pe strada Caransebeșului, Regelui și Izabelei, trecînd pe dinaintea casei orașenești.

3. După conduct convenire socială în grădina otelului „Concordia“.

14 Iunie.

1. Diminéta la orele 7½, preoțimea, membrii reuniunilor învățătoresci și de

cîntări se vor aduna în biserica catedrală. Fiind îmbrăcați preoții în ornate sacre, vor porni cu litia la reședința episcopescă, pentru de a-l aduce pe Arhiepiscopul la biserică.

Ordul litiei va fi următorul:

a) În frunte va merge clericul cu crucea, de ambe părți ale stradei vor fi purtați doi prapori mici, iar puțin mai înapoi alți doi prapori mai mari. După cruce vor merge școlarii sub steagul lor propriu, cărora vor urma reuniunile învățătoresci și de cîntări, apoi preoții, cari nu vor fi îmbrăcați de s. liturgie, după aceștia preoții, protopopii și membrii capitulari, îmbrăcați în ornate sacre; și în urma acestora poporul.

b) Ajungînd litia la reședința, doi din membrii capitulari vor îmbrăca pe Arhiepiscopul în ornate sacre. După aceea litia, în ordinea cum a venit, se va reîntorci la biserica catedrală. Litia va merge la reședința pe strada Széchenyi, iar spre biserică pe strada Caransebeșului. După sosirea litiei în biserică, se va începe s. liturgie, sub care vor cînta Reuniunile de cîntări, după ordul stabilit de comitet.

Se observă că în biserica catedrală, stalurile canonice, cele din presbiteriu și cele ce vor fi aședate în naia bisericii, sînt rezervate pentru oșpeți.

2. După terminarea s. liturgii în biserica catedrală se va deschide ședința festivă a adunării generale extraordinare a Reuniunilor învățătoresci din ținutul Lugosului și a Hațegului.

3. La 1 oră p. m. banchet la „Regele Ungariei“ și „Concordia“.

4. La 8 ore sara concert, aranjat de cătră reuniunile de cîntări din Lugos, Oravița, Timișóra, Bogșa și Coștel.

De ce? de ce ore! . . . vre un blăstăm pôte, s'au mai sci ce făcetură! . . .

Nu, nu; nimic din toate acestea! Îi șoptesce o simțire, ce de abia mai vibrează intrinsul. Nu, nu!

Rînd pe rînd, zi după zi află că nu mai dă pe nicăiri nici de liniștea aceea bună și senină, ce-o avea ore când. De câte ori nevrînd oftéază după o gîndire mai țărănească! . . .

Ca de o scînteie luminându-l creerul, zăresce întro clipită o nimitore diferență între lumea ce l'a crescut, de ceea ce l'a născut.

Acolo, toate sînt bune și toate își au rostul. Nici un murmur șovăitor și nici o răsvrătire împotriva.

Fără îndoială — când acolo stăpînesce Dumnezeu — iar dincoci, în lumea cea mare — e mintea stăpîna. — Acolo toate își au rațiunea în Dumnezeu, — aci mintea cercă „de ce cată să fie și cum trebuie să fie“.

Și apoi numai o rază e, care lésă limpede din noroiul ce întimpină.

Dar nu e așa omul! . . .

Lumea cea mare, cu științele ei, cu splendorile și grațiile seducătore l-au prefăcut inima. Alte dorinți, și alte gîndiri străine de cel ce era — îl stăpînește azi!

Pe el nu-l mai încântă ciocărlia ce cîntă plugarului în brasdă și nici plîpanda viorea ce zoresce vineții de sub bulgărul de pămînt nu-l mai vrăjesece.

De e nor sau e sora, de e senin sau furtună lui îi egal. Când alții rîd și să desfătează — el oftéază și plînge desprețind sórtea — desprețindu-se pe sine însuși.

Și chiar când după o iarnă grosă inverzesce natura — în tot mugurul ce se desface — el vede perindu-l tot atâtea iluzii și nădejdi, ce le mai avea încă.

Tot ce mai trăiesce în sbuciumatul lui suflet, e o pală iubire de tot ce apune! . . .

. . . Și vor fi câți de aceștia! Vor fi, căci e mare și fără de capet șirul celor din lume.

— De-ar fi rămas aceștia toți — ceea ce au fost — copii de țaran; cine știe cum s'ar simți azi!

Mai fericit doră! mai îndestuliți cu ceea ce ar fi azi! . . .

. . . Da, da!

Căci multe dorinți is puține plăceri — și puține plăceri is multe dureri! . . .

Voi picuri ceresci, ce imi cădeți în șopot dulce, misterios, rogu-vé, aduceți-mi mie, de colo de sus gîndirea și simțirea unui copil de țaran.

Lian.

Programul e următorul: 1. Musicescu G.: „Imn“ (Cu tărie înainte), executat de corul mixt „Lira“ din Lugos. 2. Porumbescu G. C.: „Altarul mănăstirei Putna“, baladă, cântată de corul bărb. „Concordia“ din Oravița. 3. Musicescu G.: „Stejarul și Cornul“, doină, cântată de corul mixt „Armonia“ din Bocșa-mont. 4. Kárrász R. K.: „Dulce-î glasul tău“, executat de corul mixt din Timișoara. 5. Porumbescu G. C.: „Botezul“, cântat de corul mixt din Costeul-mare. 6. Vorobchievici I.: „Cântecul Prutului“, executat de corul bărb. din Oravița. 7. * * „Concert“ (La rîul Vavilonului) executat de corul mixt din Bocșa-mont. 8. Porumbescu G. C.: „Marșul cântăreților“, cântat de corul bărb. din Timișoara. 9. Vidu I.: „Resunet de la Crișana“, doină, cântată de corul mixt din Lugos. 10. * * „Marș festiv“, cor bărb. „en masse“.

Cerculariul Episcopesc.

Veneratul Ordinariat episcopesc al Lugosului, a dat din acest prilej următoarea cerculară, îndreptată către întreg clerul diecesan:

La mijlocul veacului trecut, părintească îngrijire și clemența suverană a Maiestății Sale Preagloriosului nostru Împărat și Rege Apostolic *Francisc Iosif I.*, s'a manifestat cu strălucire față de Românii greco-catolici din țările Coronei Sfintului Ștefan printr'un act de cea mai mare, și chiar epocală importanță pentru Biserica lor, și prin aceea și pentru progresul lor cultural.

Restaurarea Mitropoliei de Alba-Iulia și înființarea Episcopielor de la Gherla și Lugos: acesta este actul preagrațios, pentru care pe vecie s'a întipărit în inimile Românilor un nou sentiment de gratitudine și de recunoștință neperitoare față de Preainaltul lor Binefăcător și de Augusta lui Dinastie, de vreme ce tradiționala lor iubire de patrie, și alipire către aceea-și glorioasă Corónă au primit nouă și puternică întărire.

Într'adevăr, prin decretul de dat 12 Decembre 1850, Maiestatea Sa, întărind decisiunile conferințelor premergătoare, ținute la Oradea-mare și apoi la Viena, s'a îndurat a decreta restaurarea vechei noastre Mitropolii de Alba-Iulia, pe cum și înființarea celor două Episcopii de Gherla și Lugos.

Din punct de vedere canonic și bisericesc înse pentru ducerea întru îndeplinire a acelei preainalte hotăriri era de lipsă să urmeze și canonicarea din partea Pontifului Roman; după ce, pe cum se scie, în Biserica catolică a D. N. Isus Christos nici demnitate mitropolitană nu poate obține un Scaun episcopesc, și nici noue Scaune episcopesci nu se pot ridica fără de învoirea, dispunerea și întărirea celui ce, pus este de dumnezeescul Mântuitor, în persóna Apostolului Petru, de Cap văduț al Bisericeii sale pe pământ.

După întârziere de doi ani, reclamată de amănunțita pertractare a cauzei, sub datul de VI Cal. Decembris (26 Nov.) 1853 a eșit și așteptata Bullă sa hotărâre pontificie. Și în puterea acestei Bulle, Preafericitul următor al Sfintului Petru, Papa Piu IX, nu numai că a dat întărire canonică făcutei lucrări, nu numai că a încunjurat Scaunul episcopesc al Făgărașului cu vechia strălucire mitropolitană și a pus temelul

canonic la înființarea celor două episcopii nouă, ci cu o singură privire cuprindând totalitatea Bisericeii greco-catolice române, a înălțat-o la demnitatea de Provincie eclesiastică mitropolitană dependentă imediat și singur numai de Sfintul Scaun Apostolic al Romei celei vechi.

Împlinescu-se așa dar în anul curgător 50 de ani de la înființarea canonică a Diecesei Lugosului. Ast fel cu dreptate este, ca să dăm fericitului eveniment cuvenita sărbătorire. Și mai întâiu să ne adunăm împrejurul Sfintului Altar, și acolo întru umilința rugăciunilor noastre să aducem prinosul mulțumirilor noastre Prea Bunului Dumnezeu pentru nenumăratele binefaccări spirituale și culturale ce le-a vărsat timp de 50 de ani prin această instituțiune peste poporul nostru credincios și peste noi toți. Mulțumită aducându-și să mai cerem de la același Părinte Îndurător, dar și ajutor pentru neîntrerupta ei propășire în viitor pe toate căile deschise activității sale, — și ca toți cei orânduși a ne adăpa cu sfințele învățături ale Evangheliei sub ocrotirea și prin lucrarea ei, să ne putem împodobi, prin nemărginită mila lui, inimile cu strălucirea virtuților creștinesci și prin aceste a ne agonisi vecinicia mântuire a sufletelor noastre.

Iar pentru ca sărbătorirea noastră să se petreacă în deplină orînduclă, aflăm în Domnul de bine a dispune următoarele:

1. În Duminica Pogoririi Spiritului Sfint în toate bisericile parohiale ale Diecesei la finea sf. Liturgii, după citirea și explicarea acestui Circular, se va cânta Doxologia cea mare.

2. În biserica noastră Catedrală din Lugos aceea-și festivitate sacră se va ține în Duminica următoare, a Tuturor Sfinților, cădătoare la 14 Iunie st. n. Și ca această festivitate să se petreacă cu cât mai mare strălucire, dorim a vedea de față și pe acei din Venerații Frați Preoți din largul Diecesei, cărora împrejurările li-ar permite a suporta ostenele drumului.

3. În legătură cu punctul precedent, permitem, ca în parochiile acelea, unde casele bisericesci dispun de bani, să se acopere din ele speșele curate de drum, adeca de vecturare, până la Lugos și înapoi pe căile cele mai scurte, pentru parochul local și pentru un credincios ales de popor spre a însoți pe preotul lor la numitele festivități. Și după ce adunările generale ale celor două Reuniuni docentale diecesane se vor ține tot la 14 Iunie în Lugos, docenții din depărtări mai mari, pe lângă paușalul regulamentar, vor primi un adaus din casele școlare respective Documentarea la Rațiuni a acestor cheltueli se va face cu chitanțe date în regulă de cei ce ar călători și deduse cu provocare la datul și numărul Circularului present.

4. Ven. Frați Preoți și îndeosebi Protopopii vor aduce cu sine odăjdiile lor sacre. Privitor la participarea lor activă înse la serviciul divin din Biserica Catedrală, dispozițiunile lăsăm să le facă Revmul Canonic Custode de la aceea-și Biserică.

Lugos — Ședința consistorială din 9 Aprilie 1903.

De la Ordinariatul gr.-cat. de Lugos.

Episcop Demetriu Radu.

Revistă politică.

Croația. Turburările continuă. Lupta între țărani, studenți și gendarmi e aproape zilnică. Guvernul în fața acestora, crede, că mântuie situația gravă, declarând stăriul pentru Croația și Fiume. Deputații slavii din Istria și Dalmația vor publica un manifest, către lumea civilisată, în care vor arăta cu date positive nedreptățile, ce li se fac Croaților, și cari esplică turburările ce se ivesc în mai multe puncte ale Croației. Vapórele societății de navigație „Ungaro-Croata“, cari se apropie de țărmul croat, sint forțate să dea jos flamura unгурescă. În „Altkomány“ se arată, multele miserii administrative, cari silesc pe bictii Croați să se revólte. Cu prilejul sărbătorilor Rusaliilor au fost mai ales mari turburări, în Agram și alte localități. Pe întreg teritoriul Croației, au fost arestați peste 7000 ómeni, de când s'au început turburările.

E interesantă o convorbire a unui corespondent de la „Zeit“ cu episc. Strossmayer. Episcopul să exprimă în termeni aspri contra nisuinții de a magiarisa pe totă lumea și cu orî ce mijloce.

Corespondințe.

DE LA BEIUȘ.

— De la corespondentul nostru. —

1 Iunie 1903.

Azi s'a serbat cu mare solemnitate aniversarea primă a morții neuitatului Patron și Fundatorul Internatelor de aici din Beiuș. Azi s'a împlinit anul, de când în urma dispusețiunilor divine l'am pierdut pe adevăratul nostru Părinte, după ce cu câte-va săptămâni mai înainte, cu atâta dragoste și însufletire sinceră, aranjaram festivitățile splendide iubirilor. O sfință datorință și-a împlinit elevii institutelor beiușene, când într'un mod vrednic de memoria marelui Arhierieș și Mecenate, a făcut din această zi, o zi de sărbătoare, sărbătoreea recunoștinței, sărbătoreea gratitudinei față de Acela, căruia au să-și mulțumescă totul.

Serbarea s'a început cu liturgia funebră, la care au servit 10 preoți-profesori în frunte cu protopopul Beiușului și cu Directorul gimnasial. La sfîrșitul sfinței Liturgii s'a ridicat paos în amintirea neuitatului Episcop. La órele 10 și 1/2 s'a aranjat festivitatea studenților gimnasiali cu următorul program:

I. „Psalmul 50“ executat de corul biserice. II. „Cuvînt de deschidere“ rostit de dl I. Butean. III. „Imn studentesc“ esec. de corul vocal. IV. „Cântec barbar“ decl. de S. Marcus, stud. cl. VIII. V. „Lacrimi și suspine“ esec. de orch. cl. VII. VI. „Fópap halálára“ decl. de F. Bontescu, stud. cl. VIII. VII. „Rugăciune“ din opera „Moise“ de Rossini, esec. de corul vocal. VIII. „Tod des Hauptmanns“ decl. de I. Dan, stud. cl. VIII. IX. „Am plâns“ de A. Cirillo, esec. de orch. cl. VII. X. „Glasul

unul Român" decl. de T. L. Triff. stud. cl. VII. XI. „Serenada" de Vachmann, quartet. XII. „Cuvînt de închidere" rostit de R. Cupariu, prof. „În vecl amintirea lui" esec. de corul bisericesc.

Vorbirea avîntată a d-îni director gimnasial. a pîtruns inima numeroşilor ôspeţi, şi lacrimile ascultătorilor a fost dovada cea mai viuă. că memoria bunului Părinte este vie. şi rana cauzată prin pierderea Lui, încă tot nu s'a vindecat. Piese acomodate a fost cât se pôte de bine executate. Insufletită şi însufletitoare a fost vorbirea de încheiere. rostită de prof. R. Cupariu, conducătorul societăţii „Samuil Vulcan".

După amezî la 4 ore o societate aleasă a luat parte la festivitatea, aranjată de elevele şcolii civile şi ale Internatului Pavelian de fetiţe. Programul acestei festivităţi e următorul:

1. Cuvînt de deschidere, rostit de D-şora E. Fabian, profesora. 2. Şerban: „Cu sufletele dreptilor", cor vocal executat de eleve. 3. Scheletti: „Visul vioriei" poezie rostită de E. Ciurdar. cl. I. civ. 4. Garlitt: „Poveste" piesă de pian, executată de L. Szabó. cl. III. civ. 5. Gabányi: „A kis mama" poezie rostită de M. Muntean. cl. I. civ. 6. Beethoven: „Suvenir" piesă pentru cîmbal. esec. de L. Bozac cl. III. civ. 7. Kiriak: „Dimineaţa" cor vocal. 8. Chateaubriand: „Jeune fille et jeune fleur" poezie rostită de M. Balea. 9. Saint-Saëns: „Dans macabre" piesă de pian 8 mîni, executată de elevele: A. Cismaş, A. Drăgan, V. Selagian şi I. Roman. 10. Cherubini: „Cor din Blanche de Provence" esec. de eleve. 11. Wildenbruch: „Vaters Schuss" poezie rostită de E. Stefanica, cl. IV. civ. 12. a) Kuhlau: „Sonatina" Nr. 3. partea I. b) Kirchner: „Polonaise" la 2 iane, esec. de M. Ardelean. cl. IV. civ. şi **. 13. Alexandri: Grui-Singer: naraţiune epică, rostită de eleve. Partea I. Codrul fără viaţă: L. Szabó. cl. III. civ. Partea II. Grui-Singer: E. Torsan, cl. IV. civ. Partea III. Paricidul: E. Rednic, cl. IV. civ. Partea IV. Blăstîmul: C. Zoicaş, cl. IV. civ. Partea V. Pedepşa: S. Tamaş, cl. IV. civ. Partea VI. Iertarea: C. Lupau, cl. III. civ. 14. „Cipollone" Rêve d'un Ange, piesă de pian, esec. de I. Gera. cl. IV. civ. 15. Costescu: Imn şcolar, cor vocal, esec. de eleve.

Adînc mişcătoare, plină de idei înălţătoare a fost vorbirea de deschidere, rostită de profesora Elena Fabian. Cu graiul ei dulce, pîtrundător. ni-a zugrăvit icôna sfîntă al celui mai bun Părinte, care blînd, cruţător, fără pretensiuni tôte le-a sacrificat pe altarul naţiunii, spre binele bisericii, pentru binele comun. Parcă din inima noastră a scos cuvintele pline de dragoste nemărginită către Părintele dulce al orfanilor, adăpostite în măreţul institut Pavelian.

Bucăţile singuratiche. au fost executate cu precizie.

Serbarea de azi a fost o viuă dovadă, că sentimentul de graţitudine arde viu în inima fragedă a tineretului din institutele Beiuşului, şi e dovadă şi de aceea, că conform dorinţelor marelui Arhierie, elevii şi elevele Institutelor progresază cu paşi repeţi în direcţiunea, ce le-a designat

Părintele lor adevărat, şi privind El din locaşurile vecinice, cred, cu mîndrie. îşi va vedea neamul său înaintînd pe calea culturii şi a ştiinţelor, apropiindu-se tot mai mult la acel punct de înălţare, unde doria El atât de fierbinte a-şi vedea neamul său.

Fie-i odihna uşoră şi memoria Lui vecinic binecuvîntată!

Correspondentul.

Noutăţi.

Sciri personale. Camil Selagian, profesor la gimnaziul român din Beiuş. a dat cu laudă examenul pedagogic la universitatea din Cluş.

Români premiaţi. Tinerii Traian Suciş, stud. filoz. şi Quintil Viciş, stud. jur. au fost premiaţi la universitatea din Cluş, pentru tema „Poesia populară română şi literatura ei." — 24 studenţi din Beiuş, luînd parte la întrecerea în gimnastică, ţinută la Dobriţin. au fost premiaţi: 2 cu premiile prime (Sever Miclea, medalie de argint cl. I. şi Nic. Codrean, de argint cu bronz) iar celor alăţi li-s'au conferit 3 diplome de recunoştinţă.

Esamenul de maturitate cu studenţii de la gimnaziul nostru s'au ţinut în 2—9 ale curentei, fiind prezidiul directorului suprem *Kuncz Elek*, fiind comisar consistorial Canonicul *Ales. Uilăcan*. Resultatul e următorul: Dintre 44 elevi înmatriculaţi în cl. VIII. au cădut la esamenul de clasă 5. au venit de airea 6 s'au retras 1. s'au însinuat la verbal 44. din aceştia au fost declaraţi de maturi cu *eminentă* 3. anume: *Duma Ioan, Pop Septimiu şi Bus Alesandru*, maturi cu *bine* 10: *Esca Aurel, Fulicea Vas. Ghelner Ales. Macavei Andrei, Moldovan Mih. Ofoi Adrian, Pralea Vict. Roman Ioan, Truşaş Patr. şi Viciş Vasile*, — maturi 22. relegaţi la repetirea esamenului după 3 luni 6 pe 1 an 3. — Felicităm pe tinerii studenţi de acest frumos rezultat.

Cancelaria advocaţională în Blaş. Dl Dr. Laurentiu Nestor, fiul prof. Silv. Nestor, şi-a deschis cancelaria advocaţională în Blaş, în casele dlui primar Ioan Ianza, situate în strada tipografei vis-a-vis de oficiul pretorial. Îl recomandăm atenţiunii publicului.

Serata aranjată duminica trecută de clerici în memoria lui In. M. Clain, patronul Societăţii lor a succedat foarte bine. Un public foarte numeros a fost de faţă. Sperăm să revenim în numărul următor. Şi până atunci felicităm pe dl prof. Mureşan şi clericul Aur. Popovici, de rezultatul strălucit.

Serbare religioasă. Primum invitare la sfinţirea iconei şi altarului Preacuratei şi pururea Fecioarei Maria din biserica gr. cat. română din Jolib. ce se va servi în 8 Iunie a. c. (a doua zi de Rusali) în biserica parochială. Programul serbătorii: 1. La 6 ore din presara zilei de sfinţire, cântarea solemnă a Paraclisului Preacuratei şi pururea Fecioarei Maria. Membrii din cununa Preacuratei şi de Dumnezeu Născătoarei Vergure Maria din Jolib se vor mărturisi. 2. La 6 ore în dimineaţa zilei de sfinţire, servirea Mînecatului său Utreniei. Continuarea mărturisirilor. 3. La 8 şi 1/2 ore dimineaţa servirea sfinţirii aghisamelor şi sfinţirea iconei şi altarului. 4. La 9 ore din zi Liturgie solemnă şi predică. (Sub s. liturgie la cuminecari, membrii din „Comună" se vor cumineca). Va cânta corul tinerimei. 5. După amezî la 2 ore Vecernă, după care membrii „Cununei" vor recita rugăciunile îndatinat. Tot cu acest prilej societatea „Cununa" Preacuratei şi de Dumnezeu Născătoarei Vergurei

Maria din Jolib aranjază Sedinţă festivă cu următorul program: 1. Deschiderea şedinţei prin preşedintele societăţii. 2. Discurs: „Despre onoarea Preacuratei şi pururea Vergurei Maria la poporul român." 3. „Cuvine-se cu adevărat" cântat de corul fetelor din „Cununa". 4. „Cătră Maria" poezie, declamată de Teresia Ciuturaş, membră în „Cununa". 5. „Mult-e dulce şi frumoasă" cântat de corul fetelor din „Cununa". 6. „Sore Calvar" poezie, declamată de Georgiu Lazar, membru în „Cununa". 7. „Ângerul a strigat" cântat de corul fetelor din „Cununa". 8. Închiderea şedinţei prin preşedinte. Sedinţa festivă se începe la 11 ore înainte de amezî şi se va ţine în sala şcolii. După amezî la 3 ore se începe petrecerea populară.

Avis. Pe foştii colegi cu cari am maturizat de o dată la gimnaziul superior gr. cat. din Beiuş, în anul şcolastic 1892/3 conform convoaiei noastre reciproce de atunci, ca după 10 ani se convenim în Beiuş, după ce în Iunie să şi împlinesc 10 ani amăsurat însărcinării cu fraterna iubire îi invit pe ziua de 20 Iunie a. c. st. n. în edificiul gimnaziului din Beiuş a se prezenta la o convenire colegială, rugînd pe totî ca şi până atunci încă unul fiecărele să mă avisească despre participarea ori neparticiparea sa la acea convenire adresându-mi preţioasele împărtăşiri la Buciumi, (Vármező, com. Szilágy) per Zilah. În viaţa omului fiind 10 ani un period destul de însemnat sper. că nici un coleg nu-şi va pregeta să se prezente în mijlocul foştilor săi colegi între pereţii zidurilor unde musele scumpe l'au armat spre a fi abili pentru afirmarea în viaţa publică cu demnitate. Ziarele române sînt respectuos rugate a reproduce acest avis. Buciumi (Vármező) 29 Mai 1903. Dr. Ioan Bozac, medic cercual.

Convocare. Despărţimintul VII. al Asociaţiunii îşi va ţine adunarea generală la 9 Iulie n. în Petroşeni.

Petreckeri. Comitetul par. gr. cat. din Alba-Iulia (Materi), invită la petrecerea populară împreună cu dans, ce se va aranja în curtea şcolii române gr. cat. (la cas de timp nefavorabil în salele şcolii) în ziua de Rusali (7 Iunie st. n. 1903). Venitul curat este destinat în folosul bisericii gr. cat. din Mater. — Senatul bisericii gr. cat. din Roşia-montană, invită la petrecerea de vară pe a doua zi de Rusale. Venitul curat e destinat în favorul sfintei biserici.

† **Teofil Frâncu.** La închierea nrui trecut am primit scirea despre mîrtea regretatului Teofil Frâncu. Nu ne-a surprins mult scirea acesta aşa de durerosă, pentru că încă în anul trecut, când avurăm fericea a conveni cu el la Bucuresci, era aşa de sdrobit şi suferind, căt abia credeam să-l mai revedem, cum ne promisese. Acum de abia 10 zile venise acasă în Benic, cum dorise de mult, ca să revadă muţul apusenii, aşa de scumpli martori ai copilăriei sale. În tîta viaţa sa Frâncu a fost un învîpăiat naţionalist şi un luptător desinteresat pentru drepturile limbei române. Dovadă lupta purtată în anii 70—5, când era procuror pe lângă tribunalul din Făgăraş. Lupta acesta l'a costat postul, a mers apoi la Braşov, unde a înfiinţat şi redactat „Orientul latin". Iar după doi ani a trecut în România, unde a avut cele mai întinse cunoştinţe personale cu cei mai distinşi bărbaţi. S'a înmormîntat la 29 Mai n. cu frumoase ceremonii şi în faţa unui public numeros. Ca scriitor s'a remarcă prin studiile sale: *Rotacismul la Moşi şi Istrieni*, şi apoi *Românii din Munţii Apuseni*. Era proprietarul decoraţiilor *Bene Merenti* şi *Coroana României* în gradul de cavalier.

În vecl amintirea lui!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Să credem în Dumnezeu!

(După Can. Ludovic Schüller.)

(Continuare.)

Acésta ultimă parte a conversației — înțelesă fiind de o samă din societatea ce se află în familia aceea — produse efectul dorit de fetițe, adică de a atrage atențiunea generală la discursurile lor. Să făcu tăcere adâncă și apoi fetița începu:

— Fiind-că D-Ta zici că nu există Dumnezeu, să-mi spui deci cum se produce un ou?

— Ce mai întrebare! un ou se produce prin o găină.

— Fôrte bine, și cum se produce găina?

— Și asta e întrebare! Și D-Vóstră știți că găina se produce din un ou.

— Atunci spune-mi Domnule, care din aceste două lucruri a existat mai înainte, oul ori găina?

— Într'adevăr nu știu unde voiesci să o scoți cu ouăle și cu găinile aceste, dar ca să te îndestulesc, îți spun că înaintea oului a fost găina.

— Așa dară a fost o găină, care nu s'a născut din un ou, reluă numai de cât fetița cea mai tină.

— Oh pardonati-mă distragerea fără voie, oul a existat înaintea găinei.

— Ah! așa dară a existat un ou, care n'a fost produs de găină, replică cea mai mare.

— Într'adevăr étă trebuie să știți acum vă esplic

— Nu e de lipsă, răspuseră într'un glas bunele fetițe, deja ne-ai arătat, că nu ne știu spune, care din aceste două lucruri a existat mai întâiu.

Tinărul rămase rușinat și ca să se sfirșescă odată, a enunțat solemn, că mai întâiu a fost găina.

— Să ne spui atunci, Domnule, — adăuseră cu toții — cine a făcut cea dintâie găină-maică, din care apoi s'a produs toate ouăle și găinile.

Tinărul își mușcă buzele, nu scia ce se răspundă, când fetița cea mai mare — privindu-l cu compătimire adăuse:

— Fiind-că D-Ta nu ne știu răspunde, permite-mi să răspund eu în locul D-Tale, eu carea n'am fost nici când în Paris, care n'am studiat științe așa frumoase. Acela care a creat de la început cea dintâie găină sau cel dintâiu ou — cum vei afla de bine a crede, — e chiar acela, care a creat întregă lumea. Pe acésta Ființă noi o numim Dumnezeu. Tinărul ateist, rușinat și umilit de o fetiță, s'a retras bătut.

Ceea ce s'a zis de o singură serie de ființe, să pôte repeți pentru totă mulțimea lor imensă, ce de toate părțile ne încunjură.

Însă-și esistența noastră nu se pôte explica fără de a recurge la Acela, care a făcut pe omul cel dintâiu. Nimenea din noi n'ar exista acuma, de n'ar fi existat mai înainte tatăl nostru. Și nici acesta n'ar fi existat, dacă la rîndul său n'ar fi existat tatăl său, și așa mai de parte, — s'ar forma o serie fôrte lungă, la capătul căreia trebuie să punem cauza, principiul, trebuie să punem pe Dumnezeu.

Să nu se zică apoi că acésta serie se pôte estinde în indefinit, și prin urmare nu e de lipsă să ajungem la prima ființă și la cauza acesteia, pentru-că însă-și idea unui număr infinit de ființe este un ce absurd, și nici nu se pôte închipui. De fapt: infinitul nu suferă nici adăugere nici subtragere sau micșorare, din contră ori și care serie — închipuiescă-se aceea ori cât de mare, e pururea compusă din tot atâtea unități, și prin urmare putându-se mări sau micșora, nu se pôte zice nici de cum infinită. Pe lângă aceea dacă o serie numerică ar puté deveni infinită, acésta s'ar puté întâmpla prin adăugerea unei cantități finite la o altă cantitate de asemenea finită, prin urmare două lucruri finite ar produce infinitul, ceea ce e absurd.

Neputând dară exista o serie infinită, trebuie să ajungem la termin, la prima ființă a seriei, ori cât de lungă să fie aceea, trebuie să ajungem la prima cauză, la Dumnezeu. Dacă așa dară considerăm bine și cu atențiune creaturile sau făpturile, ele ne conduc de-adreptul la esistența Făcătorului, la esistența lui Dumnezeu.

O întâmplare, ce voiesc să vi-o povestesc, vă va convinge tot mai mult despre ceea ce am afirmat.

Înr'o zi avocatul Guillemin din Paris, adresându-se către un tinăr fôrte diligent, care făcea praxă advocațială în cancelăria sa, îl întrebă:

— Domnule Henric, crezi D-Ta în Dumnezeu și în sfînta sa Religieune?

— Eă? răspuse tinărul, sucindu-și mustețele cu un anumit aer de necredincios, d'apoi domnule avocat — vrînd a-ți spune adevărul, eu nu cred nimic.

Bunul avocat Guillemin rămase cât-va vreme mirat și îmărmurit, dar apoi reluându-și îndatinata sa poziție liniștită îi răspuse:

— Ah nu, Domnule candidat de avocat, fiind D-Ta înzestrat cu un ingeniū așa strălucit, nu poți să-mi răspunzi în chipul acesta. Dacă D-Ta n'ai crede absolut nimic, ai fi asemenea unui căne de casă și unui cal din grajd, cari nu cred absolut nimic, dar D-Ta vei crede cel puțin atâta, că ești aci.

— Da, acésta o cred, pentru-că simțesc că sum aci.

— Dar D-Ta mai crezi și aceea, că te-ai născut din bunii D-Tale părinți, apoi că și ei s'a născut din părinții lor, și așa mai de parte până când vei ajunge la cel dintâiu tată și la cea dintâiu mamă, cari neputându-se face ei de ei — când nu erau pe lume — trebuie să te convingi vrînd nevrînd că au fost făcuți de cine-va.

Poți așa dară, Domnule Henric, admite esistența D-Tale fără de a admite și esistența lui Dumnezeu? Dacă apoi ești silit să admiți esistența lui Dumnezeu, trebuie să îți de adevărat tot aceea, ce El ne învătă, și să faci aceea ce îți poruncesce, ceea ce formeză chiar Religieuna noastră. Convinge-te, iubite D-le, că nu se pôte admite nici esistența unei singure ființe — fie cât de miserabilă — fără de a recurge și a admite în fine și esistența lui Dumnezeu.

Tinărul candidat de avocat nu răspuse nimic, își plecă capul, și din ziua aceea începu a cugeta serios asupra celor auzite de la bravul și credinciosul avocat. Făpturile i-au servit de o scară minunată pentru de a mărturisi esistența necesară a Acesteia, și în urmă pentru ca să-L iubească, s'a lăsat de profesiunea advocațială, în care era așa de distins și renumit, a intrat în un ord călugăresc, și s'a făcut călugăr, și prin agerimea ingeniului său a devenit predicator renumit, lășind în totă Franța cu o rară elocință adevărurile Evangheliei. A operat cele mai splendide conversiuni, a publicat eruditele sale *Conferințe*, muri în faimă de sfînt. Tinărul candidat de avocat, care într'o vreme era necredincios, se chiamă: *Henric Lacordaire*. Simpla considerațiune a făpturilor, conduse un ingeniū sublim la cunoșcerea esistenței lui Dumnezeu, din un ateist făcu un credincios zelos, un călugăr vestit, care fu eruditul Părinte Lacordaire, onórea Franței, puternicul apărător al sfîntei noastre Religiiuni (La Belasio: Verità cattolice).

(Va urma.)

ANGELA.

(Continuare.)

Copila s'a ufat la ea, picurî mari de lacrimi i-s'a ivit pe gene, dar n'a plâns, ba nici n'a suspinat. O privire mai tristă încă nu am vădut. Mama și-a pierdut puterea de a se stăpâni, dar copila nu. Vedeam alipirea, vedeam buzele fine tremurând. Căci fața, lipsită de colóre și ochii întunecați ai micuței erau întorși către mine.

Mama mi-a dat'o în brațe, pe când din sinul ei a eșit un suspin profund.

„Dumnezeu să te binecuvinteze și să te țină, scumpa mea copilă!“ suspină ea încet și apoi mulțumind a părăsit sala.

Am desbrăcat frumusețea pe mititica, observând în mine mirată, cât de minunate și curate sînt simplele ei hăinuțe. Apoi am scaldat'o și ea a rămas pe o formă de liniștită. După ce am așezat'o în patul ei, a sosit medicul și a cercetat necasul. Se uita fôrte serios, și eu petrecându-l până afară, l'am întrebat:

„E grav cazul?“

„Cât se pôte de grav.“ răspuse.

„Nu rămâne alta, de cât operație.“

Reintorcându-mă la patul ei, m'am pus să șed. Copila stătea culcată în liniște, și-a fost împreunat mănutele-i palide. Privirea îi era rătăcită și îngrijată.

„Ce necas ai, scumpă?“

Mama încă nu mi-a ascultat rugăciunea; zise ea în ton copilăresc.

„Vrei s'o zici înaintea mea?“

„Da, dacă îmi permiți.“ răspuse.

„Și tu zici cu mine, ca mama?“

„Am început, ca după obiceiul, rugăciunea copiilor. Iar ea a zis'o după mine.

Dar de odată s'a oprit.

„Acésta nu se ține de aci. Mama nici când nu o zice“ — zise ea serioasă.

„Dar tu nu te rogi pentru tatăl tău?“ o întrebai mirată.

„Nu. Mama zice, că eu nu am tată.”

„Nu ai tată? Unde este? dă-mă... dar în grabă am lăsat într'ată. Dă-mă a murit. Mi-se părea mai cu cale să nu întreb mult. Am continuat rugăciunea mai de parte și ea a zis după mine fără întrerupere. Când a gătat, am întrebat-o, plăce-i-ar să-i povestesc?”

„Da! povestesc-mi,” zise ea simplu.

„Vorbește-mi despre acei copilași și fetițe, cari se alergă și se jocă.”

„Tu nici odată nu te-ai putut alerga?”

„Ba da, înse aceea a fost de mult,” răspunse, ca și cum anii copilăriei ei de mult ar fi trecut.

Î-am vorbit, cum am știut, despre cei alalți copii și o asiguram de un viitor frumos, ce nu prea speram. Ea asculta liniștită, cu ochii ațintiți la mine.

„Mă voiți alerga și eu așa?” mă întrebă pe urmă.

„Sperezi, scumpa mea. Medicul cel bun îți poartă grije de tine și voiesc, ca tu să te întorci acasă recreată și întărită. Cât de mult î-ar plăce și scumpei tale mame, de ar fi așa.”

Am atins o cordă gingașă. Și-a întors ochii și a suspinat așa de adânc, ca cum ar vré să-l crepe inima. M'am silit a o liniști, dar numai după timp îndelungat mi-a succedat. Pe urmă, slăbită și obosită, a adormit. Am veghiat lângă ea cu interes așa de mare, cum până atunci n'am mai esperiat.

Nici când n'am vădut un cap de o frumusețe așa de curată și desevirșită. Fața cea fină, lipsită de coloare, ca cum ar fi fost numai din marmoră, așa de proporționate îi erau trăsăturile.

Pleoapele-i închise erau așa de transparente. În cât se vedeau de tot vinele de sânge, și genele lungi, fine, ca fire de mătasă să lăsați pe fața ei palidă, până când fruntea lată și frumos întocmită î-o acoperiau bucle moi, strălucitoare.

O altă îngrijitoare a venit, să-mi iele locul.

„Încă nu te-ai pregătit a te depărta? e deja târziu,” m'a întrebat ea dulce.

„Nu e scumpă micuța această?” î-am zis, ridicându-mă de pe scaun.

„Bolnava asta nouă? E rău de tot?” întrebă sora Elena.

„Da! zisei tristă. Medicul de casă zice, că trebuie să o opereze; e o faptură mică așa de plăcută!”

Stăteam amândouă acolo, privind cu compătimire la mititica, ce dormia. Ce are mica dormindă, ce este atât de sfânt, și stărnesc atâta evlavie? De multe ori am esperiat acest sentiment, dar nu mi-l pot explica. În viața de copil este ceva sfântenie și secret, de mirat și neesprimabil. Gândurile copilului, raționamentele, ideile, deplina lui încredere, credința necălită, ce nu î-o pôte înfrânge nimic extraordinar, vederea obscură în tainele viitorului, fantazia rătăcitore — toate acestea formeză mai mult ori mai puțin trăsăturile lui caracteristice. Fără îndoielă copilul, la care dezvoltarea trupescă e preponderantă celei sufletești, trăiesc mai mult momentul, de cât acela, la care predomină ultima. Bucuria și vócea bună ori supărarea sînt cu mult mai puternice și unilaterale, și dacă trupul e zdrobit de morb,

sufletul adese ori esaminează cu o privire ageră lucrurile acele mărețe, închipuite și neesistente, cari în urma cugetării și a învătării se pot afla în cercul de pricepere al intelectului nedesvoltat. Copilului sănătos îi dă destul de gândit prezentul, gândirile lui nu se întind mai de parte; dar eu vorbesc numai despre aceea, a căror viață scurtă de cele mai multe ori e o scenă de suferințe și răbdare.

Până când eu și Elena stăteam lângă pat, copila s'a trezit fără veste. Era un chin să privesci, cum caută brațele ei, apărarea mamei și cât de spăriați rătăciau ochii ei mari, negri la vederea fețelor străine. Am ridicat-o și am netezit-o, iar cealaltă soră a adus lapte, care micuța l'a beut lacomă, apoi iar s'a culcat.

„Cum te chéamă, scumpă? întrebă sora Elena.

Micile ei buze tremurau, dar din nou și-a recăpătat puterea nimitore, de stăpânire de sine și zise: „Sînt Angela mamei.” De atunci numai așa o numiam între noi.

*

Peste două zile micuța părea cu totul dedată în nonul ei loc. Răbdarea și liniștea ei erau de admirat, chiar și între multele exemple de curaj și răbdare, a căror martore eram zi de zi. Zăcea liniștită, fiind băgătoare de samă la tot, ce se petrecea în jurul ei. Într'una din zile mica bolnavă din patul, vecin cu al ei, a murit. Angela a observat, că ea lipsesce.

A întrebat, că unde e vecina ei?

Î-am spus, că a dus-o de aci.

„Scumpa ei mamă a dus-o?” întrebă copila serioasă.

„Nu scumpa mea, — î-am zis — ea s'a dus în cer. Dumnezeu a dus-o între micii săi ângerăși.”

„Nu se va simți rău în cer?” întrebă Angela.

„Nu micuța; acolo nime n'are necasuri.”

„S'a dus cu ea și mamă-sa?” continuă mai de parte.

„Nu”, î-am răspuns.

„Cum s'a putut duce singură? Nu simte, că, nu-i cu ea mamă-sa? Se întorțe iar?”

După cât a fost cu puțință, î-am vorbit despre hotarele Iubirii pămîntesci și ceresci, cari le pune mórtea înaintea inimelor și a poftelor noastre. Ea privi la mine adânc cu ochii ei cei serioși.

„Mai bolnavă a fost fetița aceea, de cât mine?” întrebă pe urmă. „O! numai de nu m'ar lua bunul Dumnezeu de la mama, carea așa îmi simte lipsa!”

Ce puteam să-i zic? Unui suflet de copil în zădar îi vorbim de alta, el nu pôte pricepe de cât Iubirea intimă de mamă. Mi-am schimbat obiectul de vorbire.

„Știi tu micuța, cine cercetază azi pe Angela?”

Ea își întorțe capul și șopti încet: „doctorii.”

„Nu scumpa mea — î-am răspuns — mama.”

O! cu ce răpire plină de Iubire mă privi! Nu puté vorbi. Mută, cu respirarea nădușită, îmi privi drept în ochi, ca cum și-ar cănta acolo întărirea speranței.

În clipita acesta se deschise ușa și intră tinera femeie.

Nu s'a putut auzi, de cât un strigăt debil: „Mama — o mama mea!” „Copila mea!” Capul ei cu părul aurii se alipi de sinul mamei și bucuria și întristarea stórseră șiróie de lacrimi, cari vorbeiau despre sórtea lor tristă.

M'am retras. Ochiul mi-s'au umplut de lacrimile compătimirii. Cât de fericite erau ele acum! din nou erau una a celei alalte: mamă și copilă.

Era datorința mea să-i fac cunoscută starea bolnavei, m'am reîntors deci la patul Angelei. Dulcea ei mamă îi adusese o carte cu chipuri și fetița întorcea cu atențiune foile ei late. Tinera femeie s'a ridicat, cât ce mă apropiat. Î-am spus în liniște părerea medicului și m'am silit, să nu o turbur. Dar ce pôte înblândi înaintea ei fapta, că copila îi rămâne pe întregă viața neputincioasă, dacă nu cum-va își dă învoirea la o operație, împreună cu pericolul vieții? Să făca palidă, ca mórtea, și se întorțe cătră copilă cu o desperare mută și cu o așa gingășie, care îmi străbătu până la inimă.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

„Enciclopedia Română”, editată din însărcinarea și sub auspiciile „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român de Dr. C. Diaconovich. (Sibiu, editura V. Krafft). Fascicoul XXIX—XXX, *Ridichea—Șimleu*.

Din această mare publicațiune s'a terminat încă la începutul lunii Februarie a. c. fasc. XXIX, care cuprinde articolele *Ridichea—Sabini*, înse nu a putut fi expediat abonatiilor din cauză, că harta țărilor locuite de Români, care avea să-i fie anexată, a fost terminată de stabilimentul Brockhaus abia la începutul lui Maiu, și de ore ce la acest termin a fost tipărit și fasc. XXX (*Sabini—Șimleu*), editorul l'a broșurat și expediat împreună cu cel premergător, ast fel că abonatiil primesc de astă dată un fascicoul dublu (12 côle de tipar) cu circa 4000 articole. Acest fascicoul nu numai pentru estensiunea sa, dar și pentru cuprinsul său, este fără îndoială cea mai de valóre parte a scrierii de care vorbim. Anume găsim în el articolele cele mai de interes pentru publicul nostru: *Români, limba și literatura română și România*, căror redacțiunea le-a dat totă atențiunea posibilă și pe cari le-a redegiat cu ajutorul unui număr considerabil de autori de competență recunoscută.

Istoria Românilor e tractată de valorosul profesor universitar Dr. D. Onciul, într'un vast studiu, care trece chiar peste limitele ce se impun unei publicațiuni enciclopedice, dar a căru estensiune este pe deplin justificată prin importanța chestiunii ce tractează.

Limba și literatura română încă și-a găsit un distins interpret, pe binemeritul profesor M. Străjan, iar articolul *România*, care ocupă nu mai puțin de cât 70 colume, numără între autorii săi un întreg stat major de forțe literare. Partea geografică, în cea mai mare parte, are de autor pe D. Colonel Iannescu, cea mai competență autoritate ce o avem pe acest teren; geologia și capitoul despre Mine este lucrat de Dr. Popovici-Haitzeg, Clima de prof. Murgoci, Flora de A. Procopovici și Fauna de prof. Pop-Voitesci, tot puteri de valóre recunoscută. Ilustrul prof. Dr. Felix

a scris capitolele Populațiunea. Filantropia și Stările sanitare. Dr. G. Maior despre Agricultură, Dr. Gr. Antipa despre Pescăria, iar zelosul economist I. I. Nacian a lucrat capitolele Industria, Comerțul, Comunicațiunea, Finanțe și Datoria publică. Autorul părților referitoare la constituțiune, administrațiune, jurisdicțiune și impositie este distinsul jurist B. Voinescu, despre biserică a scris eruditul Carol Auner, despre armata română valorosul scriitor militar Colonel Aronovici, iar istoria României a lucrat-o ilustrul Xenopol. Aceste nume sînt cea mai deplină garanție, că articolele despre Români, limba și literatura lor și despre România (cari la oaltă au o estensiune de 8000 șiruri), pot fi considerate că cea mai valoroasă monografie ce s'a scris până acum asupra acestui obiect.

Afară de materiile până aci amintite, fasc. XXIX—XXX cuprinde încă o serie de articole de interes deosebit. Amintim între aceste: articolele biografice românești Riria (de A. D. Xenopol), Riurean, Robescu, Roman, Romanul (Mir. și Zilot), Romnicean, Roșca, Rosetti, Roșu, Rosnovan, Rotariu, Ruset, Rus, Rusu, Ruxandra, Șăineanu, Saligny, Sbiere, Scheletti, Scriban, Scurtescu, Serafim, Șerpeaga, Seulescu, Sevastos, Șiaguna, Sihlean, Silași, etc., apoi în materie istorică și geografică: Roman imperinl (de prof. Floru), Rușii (bucov.) de Sbiere, Roman episcopia de C. Auner, Sașii (Dr. O. Wittstock), Secuimea, Seliște, Sighișoara (cu 2 ilustr.), Sibiul (cu 3 ilustr.), Severin mitropolia, etc., în ramul filologiei; Rusa și serbo-croata, limba și literatura de Dr. I. Popovici (Viena), Rotacism, Rösler, Sanscrita, Schiller, Schlegel, Scott, Shakespeare, etc. În fine remarcăm mai multe articole mai mari din ramul filosofiei (Schopenhauer, Scolastică, etc., de G. Pletosu), al igeniei (Săpun, Sărăcie, etc., de Dr. I. Felix) și medicinei (Scarlatina, etc., de Imerwill). Științele naturale sînt reprezentate prin cunoscuții colaboratori specialiști ai Enciclopediei Române; membrii institut. botanic: prof. L. Mrazek (mineralogie); Antipa, P. Băznoșanu, Moisil și P. Voitescu (zoologie); Dr. Minovici (chimie); Murgoci (geogr. fis.); Atanasiu (meteorologie), etc.

Afară de fasc. XXIX—XXX publicațiunea va mai cuprinde încă 2 fascicule, cari se vor edita în decursul verii, ast fel că monumentală operă a Asociațiunii peste câte-va luni va fi pe deplin terminată.

„Enciclopedia Română” se poate prenumera la „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” în Sibiul (str. Morii Nr. 8), ori la editorul W. Krafft, tot în Sibiul, și costă cor. 2.— (pentru România lei 250) de fascicol, deci publicațiunea întregă în total cor. 64.— (lei 80.—). Iar legată în 3 volume cor. 73 69 (lei 90.—). Abonamente se primesc numai pentru publicațiunea întregă.

După terminare „Enciclopedia Română” se va vinde cu un preț urcat.

„Sămănătorul”, sub direcția unui comitet. Anul II. Nr. 20, cu următorul sumar: O. Densusiașu — Din revendicările timpului. * * — Cântec bănațean. St. O. Iosif. — Credințe. . . (poezie). N. Iorga. — O nouă epocă de cultură. M. Paleologu. — Romanță. Miron Aldea. — La ferăstră (note). Zaharia Birșan. — Cântec. Dări de samă: 1. N. Iorga. — „Preludiu” de Il. Chendi. 2. Il. Chendi. — Al. Brătescu Voinescu: „Nuvele”. Elena Doleanu. — Vară (poezie). N. Iorga. — Cronica săptăm.: Învieria Rusofilismului. Baciu din Săliște. — De ale țaranilor. Red. — Informații, Răspunsuri. Numărul 20 ban. Abonamentul 10 lei pe an.

Prof. Dr. Ioan Rațiu: **Vieta și operele lui Andrei Murășan**. Studiu istoric-literar. Blaș 1900. Prețul 2 cor.

Biblioteca „Unirei”: **Nume de familie la românii din Ungaria**, de Alesiu Viciu, prof. Blaș 1902. pag. 29. prețul 12 fl. Studiul acesta interesant s'a reproduș din colónele foil noastre, unde a fost publicat mai întâiu, în el se face o clasificare a numelor românești de familie, căutându-se originea lor. Se vinde în favorul fondului pentru „Masa studenților”.

Dem. Dogariu și Ion Dariu: **Istoria naturală pentru școlile populare**, cu numeroase ilustrațiuni. pag. 127. prețul 80 ban. Editura librăriei Ciureu, Brașov.

Maria Baiulescu: **Vacanții**, comedie originală într'un act. proprietatea librăriei Ciureu, Brașov. pag. 38. prețul 40 ban. formeză Nro 10. din biblioteca teatrală edată de societatea de teatru român.

Silv. Danilescu: **Iubiți și pe dușmanii voștri**, povestire localizată după Fr. Hoffmann, pag. 120. prețul 40 ban. Editura librăriei Ciureu, Brașov.

Posta „Unirii”.

D. M. U. în *Friburg*. Cestiunea contraversată e necunoscută cetitorilor noștri și așa nu se poate ajunge la nici un rezultat. Póte alt ceva de un interes general, cu cea mai mare plăcere.

I. P. în *D.* E așa de delicat obiectul ce voii a-l atinge, cât nu ne-am băga bucuroș capul în cuibul de viespi. În sfirșit nici nu s'ar ajunge la alt rezultat, de cât la supărare mare. Mai bine să o lășăm. Faptul nu se mai póte tăgădui, ori cât de rău ar cădea culva!

V. M. Fratele C. cred, că v'a scris, că dorința Dvóstre nu se póte realiza, dar eu gândesc, că puteți afla încă bănel, cari dau pentru depunerii 6%, momentan nu v'e pot nici una.

T. A. B. Am primit, v'e vom avisa în curend de rezultat.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

Cea mai bună apă minerală.

Aduc la cunoștința onoratului public că singur eu pot servi cu apă de:

(28) 1—?

RÉPÁTI

cea mai escelentă și sănătósă apă minerală.

Blaș,

Salamon Sinberger.

Cea mai minunată și sănătósă apă minerală.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA”

— întemeiată la anul 1868 —

în Sibiul, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigurază în cele mai avantagióse condiții:

contra pericolului de incendiul și esplosiune, edificii de ori ce fel, mărfuri, mobile, vite și produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în tóte combinațiile, capitale pentru casul morții, asigurări de zestre, de copii, rente, pe viață etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Fonduri de rezervă și de garanție specială,

cu finea anului 1900: **1,303.572 cor. 15 ban.**

Valori asigurate contra incendiului:

72,420.299 coróne.

Capitale asigurate asupra vieții:

9,248.543 coróne.

Pentru despăgubiri de incendii 3,003 550 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,738.793 c.

Oferte și ori ce informațiuni se pot primi de la:

Direcțiune în Sibiul, str. Cisnădiei nr. 5, et. I., curtea I., precum și de la subagenții din tóte comunele mai mari.

Agenturi principale:

în Arad, Brașov, Cașovia, Cluș, Seghedin, Șopron, Szabadka și Timișóra.

EMINESCU și COSBUC

de Alexandru Ciura, profesor.

Atragem atențiunea st. nostri cetitori asupra acestei broșuri, care fiind scóse numai într'un număr restrîns de exemplare, se apropie de epuizare. — Exemplariul costă numai **1 cor. + 10 fil.** porto postal. — Se află de vînzare la Autor și la Tipografia seminarială din Blaș.

Intreprindere de transportarea și înmăgăzinarea mobilelor.

ZORN MÓR

BUDAPESTA,

VII. ker., Erzsébet-körút 21. szám.

Primirea transporturilor de mobile în caré de transport patent ces. reg. lucrate după model francez, parchetate complet și închise, pentru toate localitățile din țară și străinătate.

TELEFON. Adresa telegrafică: ZORN MÓR, BUDAPEST. TELEFON.

Transporturi de mobile pe tren și pe corăbii, fără întrerupere, cu crutărea speselor de pachetat.

Inmagazinarea mobilelor

în magazine cu totul uscate și acomodate, pe lângă responsabilitate.

Representanți în toate orașele mai mari din țară și străinătate.

(9) 19-52

Timbalele mele au fost decorate la espositia milenară.

Timbale de salon

cu pedal, castanii, negre, cu o rezonanță foarte tare și plăcută, de o construcție bună, cu garanția de trei ani. Prețul de prăvălie 150 floreni, ér la mine se pot căpeta cu 75 floreni. Dau instrucție deplină pentru 8 fl. la lună.

Prescurant trimit gratuit.

JEGESI GÉZA

măiestru de timbale diplomat și inventatorul timbalei „Coróna de fier”.

BUDAPEST, VII., Nefelejts-utca 43. szám.

(10) 19-52

Bani mijlocesc mai ieftin, mai discret, și mai iute:

Ofițerilor, oficianților privați și de stat, industriașilor, negustorilor și persoanelor apte de credit.

==== Pe lângă replătire avantajoasă ====

Pe căsi, pământuri, realități, mijlocesc în locul prim al doilea și chiar și al treilea împrumuturi de amortisațiune cu 4 1/2 și 5 %.

Conversiunile cele mai complicate le mijlocesc iute, pe lângă remunerare ulterioară.

Câștig informațiunii industriale și comerciale de natura cea mai discretă din toate părțile țerii, și în sfârșit,

cauzele de tranșare ale comercianților necapabili de a plăti le descurc cu pricepere și mare grijă.

==== Pentru răspuns e de a se acelu marca. ====

SZENES A.

Cancelarie de informații și tranșării comerciale.

BUDAPEST, VII. Erzsébet körút 22, 1/12.

(7) 19-52

==== Numărul patentei 16.794. ====

Carol Beck

pregătitor de ventilatoare patentate pentru ferestă.

BUDAPEST, VIII, József-utca 14.

(8) 19-52

În atenția directorilor de școală!

6000 de bucăți sunt deja în folosință!

Pentru luarea măsurii, mă rog să vă adresați mie.

Nu sci nime ce-î sănătatea!!

și care ne-o putem păstra numai pe lângă ventilație potrivită.

Ventilatorul aflat și patentat de către Carol Beck este fabricațiune magiară, care întrece toate ventilatoarele din străinătate, atât în ce privește scopul, cât și bunătatea. Din punct de vedere sanitar, curentul e deschis prin apertura de 45 %. Se pot aplica în toate ferestile. Am foarte multe scrisori de recunoștință, cari dovedesc, că publicul e deplin mulțumit.

Prețurile ventilatoarelor:

Cel mai mare și mai greu, cu decorațiune.	C. 25.—
Pentru ferestă comune, școli, institute și locuințe private	„ 13.—
Pentru ferestă mai ușoare și mai simple „	9.—
Ferestă de Closett	„ 7.60

Preliminar de spese gratuit:

Ventilatoarele mele se folosesc în următoarele locuri mai renumite. Casina Națională magiară, Ministeriul de comerț, Gimnaziul reformat, Ludoviceul, Școlile elementare de stat din Kispest și în mai multe spitale și școli din capitală și provincă, dovedindu-se de foarte bune.

Comandele atât în loc, cât și în provincă se efectuează foarte prompt și foarte repede.